

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

III kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-45-98

Druk nr 449
Warszawa, 25 czerwca 1998 r.

Pan
Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku.

Na podstawie art. 118 ust. 1 i art. 123 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy:

– o zmianie ustawy o statystyce publicznej.

Projekt podstawowego aktu wykonawczego do projektu ustawy zostanie przekazany w terminie późniejszym, niezwłocznie po zakończeniu prac nad jego przygotowaniem.

W załączeniu przedstawiam także uzasadnienie trybu pilnego oraz opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do reprezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Prezes Rady Ministrów.

Z poważaniem

(-) Jerzy Buzek

UZASADNIENIE TRYBU PILNEGO

Nadanie projektowi klauzuli pilności jest uzasadnione tym, że:

- stosownie do postanowień ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. Nr 88, poz. 439 z późn. zm.) program badań statystycznych jest ustalany co roku, na każdy następny rok i stanowi podstawę, z jednej strony do prowadzenia badań, z drugiej zaś nakłada na podmioty gospodarki narodowej i osoby fizyczne określone obowiązki na rzecz statystyki. Z art. 15 ust. 3 pkt 1 i 2 wynika zobowiązanie do przedstawienia projektu tego programu do dnia 30 czerwca br.,
- przyjęty przez Radę Ministrów program badań statystycznych statystyki publicznej stanowił podstawę do wydania zarządzeń wykonawczych Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego i właściwych ministrów, określających szczegółowo obowiązki sprawozdawcze na podstawie art. 31 i 32 powołanej wyżej ustawy; zarządzenia te miały charakter czasowy i dotyczyły konkretnego roku,
- nastąpiła zmiana systemu źródeł prawa dokonana Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., według której akty adresowane do podmiotów muszą mieć formę rozporządzeń, a dodatkowo Prezes Głównego Urzędu Statystycznego nie jest uprawniony do wydawania aktów w tej formie.

W tej sytuacji jest konieczne dokonanie zmiany delegacji z art. 18 powołanej ustawy, tak aby wszystkie elementy badań, łącznie ze szczegółowym określeniem obowiązków oraz form i terminów ich wykonania, wynikały wprost z przyjętego przez Radę Ministrów programu badań statystycznych, a wyłącznie ustalenie wzorów formularzy z objaśnieniami mogło być określone przez Prezesa Rady Ministrów.

W Głównym Urzędzie Statystycznym zostały zakończone prace nad programem badań statystycznych statystyki publicznej na rok 1999 i do jego wprowadzenia, tak aby mógł być realizowany od dnia 1 stycznia 1999 r., konieczna jest nowelizacja ustawy.

Projekt

Ustawa
z dnia 1998 r.

o zmianie ustawy o statystyce publicznej

Art.1. W ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439, z 1996 r. Nr 156, poz. 775 oraz z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 769) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art 7 w ust 1 wyrazy "w trybie art. 31 i 32" zastępuje się wyrazami "w tym programie",
- 2) art. 18 otrzymuje brzmienie:
"Art.18. Program badań statystycznych statystyki publicznej ustala Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określając dla każdego badania:
  - 1) temat i organ prowadzący badanie,
  - 2) rodzaj badania,
  - 3) zakres podmiotowy i przedmiotowy oraz źródła zbieranych danych statystycznych,
  - 4) podmioty gospodarki narodowej i osoby fizyczne nie prowadzące działalności gospodarczej zobowiązane do udzielania informacji i przekazywania danych statystycznych lub uczestniczące w badaniu na zasadzie dobrowolności,
  - 5) formy, częstotliwość, terminy i miejsce przekazywania danych statystycznych,
  - 6) rodzaje wynikowych informacji statystycznych oraz formy i terminy ich udostępnienia,

7) koszty i sposób finansowania.",

3) w art. 30 w pkt 3 wyrazy "w przepisach wydanych na podstawie art. 31-33" zastępuje się wyrazami "w programie badań statystycznych statystyki publicznej oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 31",

4) art.31 otrzymuje brzmienie:

"Art. 31. Prezes Rady Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, wzory formularzy sprawozdawczych i objaśnienia co do sposobu ich wypełniania oraz wzory kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych w badaniach statystycznych ustalonych w programie badań statystycznych statystyki publicznej.",

5) skreśla się art. 32-34 ,

6) w art. 38 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Prezes Rady Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, tryb i formy ogłaszania, udostępniania i rozpowszechniania wyników informacji statystycznych.",

7) w art. 40 skreśla się ust. 4-6,

8) w art. 42 skreśla się ust. 3 i 9,

9) w art. 43 skreśla się ust. 4,

10) w art.44 w ust.2 w pkt 2 po wyrazach "Narodowemu Bankowi Polskiemu" dodaje się wyrazy "oraz Państwowej Inspekcji Pracy",

11) w art. 45 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. W zakresie informacji, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 1, 3-6 i 8 (z wyłączeniem identyfikatora systemu ewidencji ludności oraz miejsca zamieszkania osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą) oraz numeru identyfikacyjnego, rejestr podmiotów jest jawny i dostępny dla osób trzecich w formach określonych w ust. 2 i 3.",

12) art. 46 otrzymuje brzmienie:

"Art. 46. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, sposób i metodologię prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów w tym wzory wniosków, ankiet i zaświadczeń oraz szczegółowe warunki i tryb współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi urzędowe rejestry i systemy informacyjne administracji publicznej.",

Art.2 Przepisy wykonawcze wydane przed dniem wejścia w życie ustawy na podstawie upoważnień zawartych w ustawie, o której mowa w art.1, zmienionych niniejszą ustawą, zachowują moc do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie upoważnień w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jeżeli nie są z nią sprzeczne, nie dłużej jednak niż do dnia 30 czerwca 1999 r.

Art.3 Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 1998 r.

Uzasadnienie

W związku z wejściem w życie w dniu 17 października 1997 r. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. centralne organy administracji rządowej, w tym Prezes Głównego Urzędu Statystycznego, utraciły uprawnienia do wydawania, w wykonaniu upoważnień ustawowych, zarządzeń o charakterze normatywnym. Dotyczy to także aktów wydawanych dotychczas "w porozumieniu" lub "w uzgodnieniu" z organem centralnym. Organy te - jak wynika z Konstytucji - mogą wydawać jedynie zarządzenia nie zawierające norm powszechnie obowiązujących, w szczególności zarządzenia o charakterze aktów kierownictwa wewnętrznego, skierowane do podległego urzędu lub innych podległych jednostek organizacyjnych.

W nowym stanie prawnym zachodzi zatem potrzeba dokonania zmian upoważnień ustawowych do wydawania zarządzeń normatywnych zawartych w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. Nr 88, poz. 439, z 1996 r. Nr 156, poz. 775 oraz z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 121, poz. 769) przez:

- zmianę formy aktu na rozporządzenie,
- przyznanie kompetencji do wydania aktu Radzie Ministrów lub Prezesowi Rady Ministrów,
- sformułowanie upoważnienia stosownie do wymogów wynikających z art.92 ust.1 Konstytucji, zgodnie z którym upoważnienie powinno określać zakres spraw przekazanych do uregulowania rozporządzeniem oraz wytyczne dotyczące treści aktu.

Przedstawiana propozycja zawiera w większości zmiany o charakterze porządkującym. Dotyczy to w szczególności zmian art.7, art.30, art.42 ust.3 i 9, art.43 ust.4. Zmiana proponowana do art. 38 przenosi uprawnienia do wydania rozporządzenia na Prezesa Rady Ministrów jako organu nadzorującego Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Odrębnego potraktowania i uzasadnienia wymagają propozycje zmian dotyczące art.18, art.31-34, art.40 i art.46.

Zmieniony art.18 ustala - stosownie do wymagań Konstytucji - co powinno być treścią rozporządzenia Rady Ministrów wprowadzającego program badań statystycznych. Chodzi w szczególności o to, aby z tego aktu wprost wynikało kto

i jakie badania prowadzi oraz jakie obowiązki na rzecz statystyki dotyczą poszczególnych podmiotów - przedsiębiorstw, jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej i osób fizycznych nie będących podmiotami gospodarki narodowej. Chodzi o wskazanie w tym rozporządzeniu podmiotów zobowiązanych, za tem kto, jakie dane, w jakiej formie komu i w jakich terminach przekazuje i czy dane są zbierane na zasadzie obowiązku czy dobrowolnego udziału w badaniu.

Zakłada się, że program badań statystycznych statystyki publicznej będzie określał:

- temat i organ prowadzący badanie, w tym badania wspólne,
- rodzaj badania tj. określenie czy badanie jest prowadzone jako pełne czy jako reprezentacyjne na określonej próbie zbiorowości, czy jest dobrowolne czy obowiązkowe, stałe czy jednorazowe,
- zakres podmiotowy i przedmiotowy badania,
- źródła danych statystycznych zbieranych w badaniu,
- formy, częstotliwość, terminy i miejsce ich przekazania,
- obowiązek udzielania i przekazywania informacji,
- rodzaje wynikowych informacji statystycznych oraz formy i terminy ich udostępniania,
- koszty i sposób finansowania.

W proponowanym kształcie program badań statystycznych statystyki publicznej będzie regulował w zasadzie wszystkie sprawy związane z badaniami statystyki publicznej, z wyjątkiem ustalenia wzorów formularzy, kwestionariuszy i ankiet statystycznych stosowanych przy zbieraniu i przekazywaniu danych statystycznych. Proponuje się aby wzory formularzy, kwestionariuszy i ankiet statystycznych, stosowanych w badaniach statystycznych, ustalonych w programie badań statystycznych, były określane jednolicie przez Prezesa Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia, niezależnie od tego czy badanie jest prowadzone przez Prezesa GUS (większość badań), czy wskazanego w programie badań ministra. Jednolitość ta ma służyć również skoordynowaniu wszystkich prac w dziedzinie statystyki przez wyspecjalizowany organ, jakim jest Prezes GUS. Stąd nowe brzmienie art.31 ustawy o statystyce publicznej. Konsekwencją takiej regulacji jest skreślenie art.32-34. Obowiązek przygotowania projektów tych uregulowań zgodnie z regulaminem prac Rządu pozostaje w kompetencji Prezesa GUS w porozumieniu z zainteresowanymi organami oraz ministrów (innych organów) prowadzących dane badanie statystyczne w porozumieniu z Prezesem GUS.

W art.40 ustawy natomiast proponuje się skreślenie ust.4-6. Przez okres ponad 2 lat obowiązywania ustawy nie były one wykorzystywane, gdyż wszystkie podstawowe klasyfikacje i nomenklatury były, są i powinny być wprowadzane w trybie art. 40 ust. 2 i taka praktyka utrzymała się na przestrzeni ostatniego okresu czasu szczególnie, że standardami klasyfikacyjnymi jednakowo posługują się zarówno organy administracji publicznej, jak i wszystkie podmioty gospodarki narodowej prowadzące dokumentację i ewidencję własnej działalności.

W nowym brzmieniu art.46 przewiduje się, że sprawy prowadzenia krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej REGON zostaną uregulowane w całości w rozporządzeniu Rady Ministrów, konsekwentnie do regulacji przewidzianej już obecnie dla rejestru TERYT w art.49 tej ustawy. Delegacja zawarta w art. 46 dotyczy upoważnienia Rady Ministrów do określenia:

- sposobu i metodologii prowadzenia rejestru,
- wzorów wniosków i zaświadczeń oraz ankiet aktualizacyjnych,
- warunków i trybu współdziałania tego rejestru z innymi rejestrami.

Propozycja zmiany art. 45 ust.1 ustawy wykracza poza zasadniczą treść projektu dostosowującego ustawę do systemu źródeł prawa według nowej Konstytucji RP, ale pozostaje w ścisłym związku z rozwiązaniami tej Konstytucji dotyczącymi ochrony danych osobowych. Chodzi tu o wprowadzenie zakazu udostępniania osobom trzecim adresu miejsca zamieszkania osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą z rejestru REGON..

Zakłada się, że delegacje dla Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, zawarte w art.25, 26, 27, 28 i 29 ustawy o statystyce publicznej, pozostaną bez zmian. Sprawy struktury i podziału zadań wewnątrz służb statystyki publicznej należały do regulacji Prezesa GUS. Za takim rozwiązaniem przemawia też fakt, że Sejm w dniu 7 maja 1998 r. ustawą o administracji rządowej w województwie pozostawił urzędy statystyczne wśród organów administracji rządowej niezespołonej. Dyrektorzy urzędów statystycznych, w odróżnieniu od innych organów administracji, nie wydają decyzji w indywidualnych sprawach, a zakres działania urzędu statystycznego jest dostosowany do potrzeb systemu statystyki publicznej jako całości.

Zmiana ustawy nie spowoduje skutków finansowych.

**MINISTER
PRZEWODNICZĄCY KOMITETU
INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
RYSZARD CZARNECKI**

Sekr. Min. RCz/.....1747...../98/DHPiST-mk

Warszawa, 1998, 06, 03

**Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o statystyce publicznej z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem ustawy o zmianie ustawy o statystyce publicznej (pismo nr RM-10-45-98), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanych zmian ustawy o statystyce publicznej nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Ryszard Czarnecki

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Tadeusz Toczyński
Prezes Głównego Urzędu Statystycznego

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 26 czerwca 1998 r.

Cena - 0,45 zł + 22% VAT

